

Dôsledky skončenia produkcie cukru budú závažné

Strata sebestačnosti v poslednej potravine, ktorú Slovensko dokáže vyrobiť pre plnú potrebu svojich obyvateľov a prepúšťanie v regióne nie sú len jediné dôsledky, ktoré môžeme po skončení výroby cukru na Považí očakávať. Pestovatelia budú požadovať od nemeckej spoločnosti kompenzácie.

Pestovanie cukrovej repy na Slovensku je pre ekonomiku, pôdu a životné prostredie zásadné. Aj preto cukrová repa patrí medzi špeciálne plodiny, keďže poskytuje množstvo benefitov: Zabezpečuje sebestačnosť a „cukrovú bezpečnosť“ pri výrobe cukru a následne aj potravín s obsahom cukru. Zlepšuje štruktúru pôdy a fyzikálne vlastnosti pôdy (prehlbovanie pôdneho profilu), nakoľko má viac než 1m hlboký koreňový systém a v oševnom postupe tým vyvažuje pestovanie pľtko koreniacich plodín. Je výbornou predplodinou najmä pre sladovnícky jačmeň. Má preto neoceniteľný význam aj v nadväznosti na pestovanie následných plodín a teda celého oševného postupu v regiónoch, kde sa pestuje. Veľmi dobre hospodári s vodou a znižuje zaburinenie pôdy. Poskytuje vedľajšie produkty v podobe bioetanolu a rezkov (skrojkov), čo je po úprave veľmi dobre stráviteľné krmivo s vysokým obsahom stráviteľnej vlákniny a energie pre hovädzí dobytok, kone, ošípané. Z energetického hľadiska je to najproduktívnejšia plodina na ornej pôde. Hektár cukrovej repy generuje viac kyslíka, ako hektár lesa.

„To, že prichádzame o jeden z dvoch cukrovarov, je ťažkou ranou pre sektor. V médiách sa hovorí o prepúšťaní cca 90 zamestnancov. No z celoslovenského pohľadu je na pestovanie repy a jej spracovanie napojených viac ako 3000 pracovných miest najmä vo vidieckych oblastiach. Sektor pestovania repy a produkcie cukru prináša pre štátny rozpočet Slovenska každoročne okolo 42 miliónov eur. Každé jedno euro v podobe podpôr sa štvornásobne vracia do štátneho rozpočtu. Práve preto je teraz kľúčové, aby sa situácia upokojila a pestovatelia sa čím skôr rozhodli, čo budú na prázdnych výmerách pestovať, resp. či bude možné pestovať aspoň časť repy pre potreby druhého cukrovaru,“ hovorí predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Andrej Gajdoš.

Poľnohospodári pestujúci repu pre Považský cukrovar sú v nezávideniahodnej situácii. Na plochách, kde chceli zasiať repu v novej sezóne, majú výrazne obmedzené možnosti na pestovanie iných plodín, keďže je už február. Oziminy zasiať už nemôžu, ostávajú už len jarné plodiny ako napríklad kukurica, slnečnica či jarný jačmeň.

Kompenzácie

Je nemysliteľné, aby sme v takom krátkom čase dokázali zmeniť oševné plány a narýchlo prešli napríklad na pestovanie ovocia alebo zeleniny. Na to treba nové technologické linky, nové sklady a zabezpečiť odbyt produkcie.

„Práve preto skončenie výroby cukru na Považí považujeme za mimoriadne závažné. No urobíme všetko pre to, aby na plochách pre repu nezačala rásť burina alebo náletové dreviny. Navyše, na základe komunikácie s našimi pestovateľmi budeme žiadať od cukrovaru, resp. od jeho nemeckej matky kompenzácie,“ naznačuje predseda Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska Róbert Kovács (zväz je členom SPPK).

Od roku 2016 stúpal počet pestovateľov pre cukrovar v Trenčianskej Teplej. V poslednej kampani 2025/2026 pestovalo preň repu 124 pestovateľov na ploche 8 935 ha. Nateraz je zatiaľ otázne, akú časť z produkcie repy sa pre Trenčiansku Teplú podarí zachrániť.

Slovenské cukrovary plánujú prebrať hektárov opustených pestovateľov

AGRANA, zastúpená spoločnosťou Slovenské cukrovary s.r.o., bude v súlade s dohodnutou stratégiou naďalej sústreďovať výrobu cukru vo výrobnom závode v Seredi: „Vnímame citlivo, čo sa udialo u nášho konkurenta a snažíme sa patrične zareagovať, aby sme eliminovali dopady na pestovateľskú verejnosť. Sme tiež spätí okolo 120 rokov s pestovateľmi cukrovej repy a výrobou cukru na Slovensku. Rozhodli sme sa, že sa Slovenské cukrovary, s. r. o. pokúsia zachrániť časť rajónu, ktorý momentálne Považský cukrovar opúšťa a pokúsime sa získať týchto partnerov na našu stranu. Samozrejme, cukrovar nie je v momentálnom stave schopný zobrať celú významnú výmeru opustených pestovateľov spoločnosťou Trenčianska Teplá a Považský cukor, ale sme pripravení urobiť všetky opatrenia na to, aby sme už v tomto roku urobili investičné kroky a navýšili spracovateľskú kapacitu v Seredi, tiež čiastočne eliminovali dopad na pestovateľskú verejnosť. Zatiaľ sme v jednaní s 36-timi poľnohospodárskymi podnikmi, ktoré predstavujú 2300 až 2500 hektárov. Tieto hektáre chceme prebrať a chceme na nich pokračovať v pestovaní cukrovej repy a výroby cukru,“ informoval počas tlačového brífingu SPPK Adrián Šedivý konateľ spoločnosti SLOVENSKÉ CUKROVARY, s. r. o.

Slovensko čaká zníženie plôch, na ktorých budú Slováci repu pestovať. Očakávame zhoršenie fyzikálnych vlastností pôdy, zvýšené dovozy cukru z krajín EÚ, mimo nej najmä z Ukrajiny, ale aj z krajín Južnej Ameriky. Namiesto vlastnej produkcie repy do plnej potreby našej krajiny bude na Slovensko cukor privážať viac kamiónov, odhadom cca. 3 200 ročne, čím sa zhorší už aj tak veľmi negatívna obchodná bilancia krajiny až o 50 mil. €. Podľa najnovších štatistík saldo zahraničného obchodu s agropotravinárskymi výrobkami v januári až októbri 2025 bolo pasívne v objeme - 2 405,1 mil. eur a v porovnaní s minulým rokom sa zvýšilo o 38,4 mil. eur (1,6 %).

Podpora Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR je nevyhnutná

Nateraz ostáva nevyhnutná úzka spolupráca SPPK a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Rezort žiadame o konkrétne kroky, ktoré podpora pestovateľov cukrovej repy. Priama podpora pestovateľov cukrovej repy, vrátane ešte existujúceho cukrovaru na Slovensku, by mala byť prioritou. *„Aj v prípade budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky je potrebné myslieť na to, že pestovanie cukrovej repy a cukrovarníctvo je jeden z pilierov slovenského agropotravinárstva a je potrebné zahrnúť to do národných, regionálnych a partnerských plánov ako prioritu,“* zdôraznil predseda SPPK Andrej Gajdoš.

Foto: Tlačový odbor SPPK